

เรื่อง บันทึกประวัติศาสตร์ไฟไหม้เมืองกำแพงเพชรครั้งใหญ่ที่สุด

รายละเอียด

เมื่อวันศุกร์ ที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2506 ขึ้น 4 ค่ำ เดือน 6 ปีเถาะ ค.ศ. 1963 เวลาประมาณ 10.00 นาฬิกา เกิดไฟไหม้กำแพงเพชรครั้งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ ไหม้บ้านเรือนบนถนนเทศบาลทั้งสายประมาณร้อยหลังคาเรือนทั้งสองข้างถนน เริ่มจากบ้านของคนจีนท่านหนึ่ง (ขอสงวนนาม) ขายสิ่งของก่อสร้าง และของนานาชนิด ได้ทุนบ้าน เป็นที่เก็บถ้ำน้ำมันยางจำนวนมากอยู่ริมฝั่งแม่น้ำปิง ในสมัยนั้นบ้านเรือนเป็นไม้ทั้งสิ้น บ้านต้นเพลิงอยู่บริเวณสวนสิริจิตอุทยานปัจจุบัน เมื่อเด็กชนคนหนึ่ง ได้จุดไฟขึ้นไปถูกน้ำมันยางได้ทุนบ้านไฟลุกลามอย่างรวดเร็ว ไปทางเหนือ ไปทางใต้ ข้ามมายังฝั่ง โรงพยาบาลเกียรติดำรง (บริเวณตั้งแต่ธนาคารกรุงเทพ-ร้านชัยเบเกอร์-ร้านขายเสื้อผ้า) ทางใต้ไหม้ไปสิ้นสุดบริเวณตลาดสดเย็น เรียกกันว่าตลาดสดไฟไหม้ ทางเหนือริมฝั่งน้ำปิงไหม้ไปถึงบ้านนายระไว ร้านซ่อมจักรยานหน้าวัดเสด็จ ส่วนฝั่งเดียวกับบ้านต้นเพลิง คือด้านริมแม่น้ำปิง ทางใต้ไฟไหม้จากบ้านต้นเพลิงถึงร้านขายกล้วยเตี้ยยายพุง (ร้านกล้วยเตี้ยถั่วฝักยาวด้านใต้ตลาดไนท์ปัจจุบัน) ซึ่งไม่มีบ้านผู้คนมาก (ปัจจุบันคงเหลือร้านตัดผมห้องแถวไม้ไว้เป็นที่ระลึก) เพราะเป็นริมฝั่งแม่น้ำปิง ทางทิศเหนือ ไฟไหม้จากบ้านฝั่งตรงข้ามต้นเพลิงขึ้นไปจนถึงรั้ววัดเสด็จ ประชาชนอลหม่านมาก ส่วนใหญ่ขนของลงไปหาดทราย บางรายลุกลิงไฟตามไปไหม้อีก

ริมถนนฝั่งแม่น้ำปิงด้านใต้ ที่ถูกไฟไหม้ ได้แก่ ร้านยายพุง ขายกล้วยเตี้ย บ้านครุคะหนึ่ง ไทยประสิทธิ์ (ลูกแม่นางจางง ชูพินิจ ร้านเจ๊กหงษ์ เจ้โฮ่ ชายของจิปาตะ ของกินของใช้ ถัดมาเป็นท่าเรือวัดบาง มีเขื่อนปูนติด

ถนน เสาบ้านอยู่หน้า ถัดไปเป็นร้านคุณนายบุญเลื่อน ชายเครื่องเขียน บ้านครูศรีสวัสดิ์ ม่วงผล ร้านเจ๊กฮ้อ ชาย
มะหมี มีซอยทำน้ำใหม่ ถัดไปเป็นห้องแถวยาว บ้านแม่มวย ห้องแถวสองชั้นขนาดใหญ่ชายผ้า (สกุลศุภอรรรพ
นิช) ร้านขายยาเจ๊กลี่ (ลูกสาวชื่อพริกชี้ห์หนู) ต่อไปเป็นบ้านเจ๊กลี่เผ่ากับยายเซย สกุล สุวรรณวัฒนา ต่อมาเป็น
บ้านยายลำดวน ทำหน้าที่รับจำนงของใช้ปิ๊บใส่ของที่รับจำนำ บ้านยายแก่ชายกล้วยไข่สุก ใช้ดอกมักกล้วยเป็น
มัด ๆ ยายเหงี่ยม เมียตาน้อย ชายเมี่ยง อมละ 10 สตางค์ และกล้วยมัน (ประมาณปี 2490) ถัดไปบ้านแม่มวย
เจ๊กปอ ชายทอง บ้านป่าจันดี (ลูกแม่นาคกับเจ๊กพง) ต่อมาเป็นโรงแรม (เดิมเป็นบ้านยายตุ่น ตาไล่ มีลูกชื่อตาด
วัน) ชายห้องแถวเป็นโรงแรมของเอาใต้เจ๊กพง (คุณตาและคุณยายหมอโตมทำฟัน) บ้านยายแลง บ้านยายมะลิ
เมียเจ๊กจือ ทำบัญชีโรงสีพรานกระต่าย เจ้พัง เมียเจ๊กเต็ง บ้านพีวีรัตน์ บ้านยายเหลิม ชายขนมหวาน บ้านซัง
ฮ้อ ชายทอง ถัดไปเป็นท่าหน้า ถัดไปเป็นห้องแถวเจ๊กเฮง ชายของทุกอย่างถัดไปเป็นร้านตัดผม ผู้ชาย ร้านเจ๊กหีย
ตัดเสื้อผ้า ถัดไปเป็นบ้านดารอดยายก้าน ชายใบเมี่ยง ของโซห่วย หัดให้แม่ตุงเงิน (คุณแม่เครือมาส จารุวัฒน์) ซี่
จักรยาน ต่อไปบ้านยายช่วย 2 ชั้น เมียมหาขายยาสมุนไพรโบราณ บ้านยายนกแก้ว ชายตุ๊กตา ศาลพระภูมิ และ
เครื่องศาลพระภูมิ บ้านเจ๊กเล้ง 2 ชั้น ชายของจิปาตะ บ้านยายพลอยตาอุ่น สกุลเขียวแก้ว ศึกษาอำเภอพราน
กระต่าย จบที่บ้านนายระไว ซ่อมจักรยาน และถึงท่าหน้าวัดเสด็จ หมดเขตไฟไหม้

ทางฝั่งวัดเสด็จ เริ่มจากบ้านแม่รอด (แม่ ส.ส.เรื่องวิทย์) ห้องแถวไม้ชั้นเดียว เป็นบ้านยายหยุดเจ๊กกั้ง
ชายของชำ ถัดไปเป็นบ้านยายเงินชายผักชายเมี่ยง บ้านเจ๊กทั้งชายมะหมี เป็นซอยโรงแรมราชดำเนิน ถัดไปเป็น
บ้านนายท้ายเกษม ยายทองดา สกุลกล้าตลุมบอน ถัดไปถึงบ้านปู่ขึ้น (บ้านแม่ตุงเงิน) ถัดไปเป็นบ้านนายวงศ์
บ้านแถวสองชั้น บ้านเจ๊กเอง บ้านเจ๊กกวาง บ้านยายเพิ่ม ตาปานทำงานบัญชีเทศบาล (ครูสุพรรณลูกเขย ลูกสาว
ครูเพ็ญพัทธ์) ซอยยายหาด บ้านแม่ยืนยเทียม พวกสกุลกุกูล (นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองกำแพงเพชร) ถัด
ไปเป็นตาเชิญ ยายเชย สกุลชาญเขียว คำไม้ ถัดไปเป็นบ้านตาฮ้อ ยายอยู่ ลูกหลวงภักดี บ้านแถวไม้ บ้านเสียด
(คุณสุรัชย์ รัชชพงษ์ ปัจจุบันเป็นโรงแรมซากังราวริเวอร์วิว) ร้านตัดเสื้อผ้าโกวัน ร้านเจ๊กปุ่น ชายข้าวหมูแดง หมู
กรอบ ถัดไปเป็นซอยวัดบางตรงข้ามกับท่าเรือ ถัดไปเป็นห้องแถวยายจู้ เจ๊กย้ง เจ้สิง เป็นโรงแรมมีร้านอาหารอยู่
ชั้นล่าง โรงภาพยนตร์เกียรติดำรง โรงยาฝิ่น ถัดไปเป็นโรงเหล้ากำแพงเพชร มาหยุดที่บ้านยายมดแดง ที่ปราก
ฎให้เห็นอยู่ในปัจจุบัน

ไฟไหม้ทั้งหมด เหตุการณ์ผ่านมา กว่า 50 ปี ความทรงจำเหล่านี้สมควรได้รับการบันทึกไว้อย่างเป็นทาง
การ เพราะผู้คนที่เกิดทันพากันเลื่อนรางภาพเหล่านี้สิ้น วันที่ 26 เมษายน 2506 ผู้เขียนอายุ 15 ปี กำลังชั้น ม.ศ.
3 ที่โรงเรียนกำแพงเพชรวิเชียรวิทยาลัย บ้านอยู่ห่างจากไฟไหม้ เล็กน้อย (เยื้องโรงพยาบาลแพทย์บัณฑิต
ในปัจจุบัน) ความร้อนจากเปลวไฟมาถึงที่บ้านด้วย และได้อพยพผู้คน ข้าวของลงไปหาดทราย เช่นกัน มีโอกาส
ได้ขี่จักรยานไปดูไฟไหม้อย่างละเอียด ใหม้อยู่ทั้งวันทั้งคืน จนมอดสนิท ในวันที่ 28 เมษายน นับเป็นหายนะครั้ง
ใหญ่สุดในเมืองกำแพงเพชร บริเวณไฟไหม้ริมฝั่งแม่น้ำปิง ทางราชการห้ามมิให้ปลุกอาคารบ้านเรือน ต่อมา มีการ

ฟ้องร้องกัน ศาลตัดสินให้เจ้าของเดิมมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน จึงเริ่มปลูกอาคารบ้านเรือนกันอีกครั้ง (ความจริง เมื่อขยายถนนเทศบาลออกมานั้นทับที่ดินบ้านเรือนไฟไหม้ไปหมดแล้ว เพราะได้ถุนบ้านทุกหลัง เสาค้ำอยู่ในแม่น้ำปิง ดูแนวเดิมของถนนเทศบาลได้บริเวณบ้านที่ไม่ถูกไฟไหม้)

คำสำคัญ : กำแพงเพชร, ไฟไหม้

ที่มา : กองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร. (2557). ประวัติศาสตร์เมืองกำแพงเพชร ยุคหิน-ปัจจุบัน (เรียบเรียงจากการสัมภาษณ์และทบทวน เมื่อวันที่ 27-28 กันยายน 2557). กำแพงเพชร: กองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร.

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2020-02-25

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1298&code_db=610001&code_type=01